

Кәсіптік стандарт: «Акушериялық іс»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: Кәсіптік стандарт кадрларды аттестаттауды, сертификаттауды бағалау және біліктіліктің, дайындығын және мамандануын растау үшін негіз ретінде қолданылады және пайдаланушылардың кең ауқымы қолдануға арналған: 1) қызметкерлердің – сала бойынша мамандыққа қойылатын талаптарды түсінуі, өз біліктілігін арттыруды және мансаптық ілгерілеуді жоспарлауы үшін; 2) жұмыс берушілердің - қызметкерлерге қойылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеуі, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде критерийлер құруы, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасауы үшін; 3) сертификаттау және біліктілік беру бойынша қызмет жасайтын ұйымдардың (органдар) - персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеуі және қызметкерлердің сәйкестік деңгейі бойынша біліктілік критерийлерін әзірлеуі үшін; 4) мемлекеттік органдардың – еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін критерийлер ретінде кәсіптік стандартты пайдалануы үшін.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Бейінді маман – жоғары медициналық білімі, денсаулық сақтау саласында сертификаты бар медицина қызметкері;

2) Денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медицина және фармацевтика ғылымы, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық қызметтер (көмек) көрсетудің сапасы саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

3) Медицина қызметкері – кәсіптік медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

4) Медициналық көмектің сапасы – көрсетілетін медициналық көмектің медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкестік деңгейі;

5) Пациент – медициналық көмек көрсетуді қажет ететін ауруының немесе жай-күйінің болуына немесе болмауына қарамастан, медициналық көрсетілетін қызметтердің тұтынушысы болып табылатын (болып табылған) жеке тұлға;

6) Профилактика – аурулардың пайда болуының, аурулардың ерте сатыларда өршуінің алдын алуға және өршіп кеткен асқынуларды, ағзалар мен тіндердің зақымдануын бақылауға бағытталған медициналық және медициналық емес іс-шаралар кешені.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АХЖ 10 – аурулар мен денсаулыққа байланысты мәселелердің халықаралық статистикалық сыныптауышы;

2) БА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

3) ББХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік – біліктілік анықтамалығы;

5) СБШ – салалық біліктілік шеңбері.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Акушериялық іс

5. Кәсіптік стандарттың коды: Q86102003

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер

86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет

86.1 Аурухана ұйымдарының қызметі

86.10 Аурухана ұйымдарының қызметі

86.10.2 Перзентханалардың қызметі

7. Краткое описание профессионального стандарта: Кәсіби стандарт жүкті әйелдер мен гинекологиялық аурулары бар пациенттерге дәрігерге дейінгі медициналық көмекті ұйымдастыру және көрсету, жүкті әйелдерді, босанған әйелдерді, гинекологиялық аурулары бар пациенттерді ұйымдастыру және емдеу шараларын орындай отырып, диспансерлеуді және патронаждауды жүргізу, дәрігерге дейінгі шұғыл акушерлік және гинекологиялық көмек көрсету, жаңа туған нәрестелерге шұғыл дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету жөніндегі маманның кәсіби құзыреті саласындағы талаптарды белгілейді, акушерлік іс саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау. Мамандардың біліктілік деңгейінің өсуімен әрбір келесі деңгей алдыңғы деңгейдің функцияларын орындауды және оларды жаңа құзыреттерге сәйкес кеңейтуді білдіреді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Акушер - 4 уровень ОРК
- 2) Акушер - 4 уровень ОРК
- 3) Акушер - 4 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Акушер»:			
Топтың коды:	3222-0		
Қызмет атауының коды:	3222-0-001		
Кәсіптің атауы:	Акушер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:	4.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) акушер (акушерка)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Акушерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі қажет емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жүкті әйелдерге және гинекологиялық аурулары бар пациенттерге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Босанғанға дейін, босану кезінде және одан кейін әйелге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету. 2. Босанған әйелдерге, босанған әйелдерге және жаңа туған нәрестелерге күтім жасау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету	
Еңбек функциясы 1: Босанғанға дейін, босану кезінде және одан кейін әйелге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.	Дағды 1: Функционалдық міндеттеріне сәйкес акушер-гинеколог дәрігерінің тағайындауларын орындау. медициналық көмекке жүгінген барлық жастағы топтардың әйелдеріне медициналық мейірбикелік тексеру жүргізу	Машықтар:	
		1. Медициналық көмекке жүгінген барлық жастағы топтағы әйелдерді дәрігерге дейінгі амбулаториялық қабылдауды жүргізу мүмкіндігі. 2. Анамнезді жинау және медициналық құжаттамадан ақпарат алу, жалпы физикалық тексеру, антропометрия жүргізу мүмкіндігі. 3. Жүктілікті диагностикалау, жамбас мөлшерін өлшеу, жатыр мойнын айналарда тексеру, бимануальды қынаптық зерттеу, іштің шеңберін, жатыр түбінің биіктігін, жатырдың тонусын анықтау, ұрықты пальпациялау, ұрықты стетоскоппен аускультациялау, ұрықтың орнын, ұсынылған бөлігін анықтау, жүктілік мерзімін анықтау. 4. Жүкті әйелдің, босанатын әйелдің, босанатын әйелдің және жаңа туған нәрестенің өміріне қауіп төндіретін жағдайды анықтай білу. 5. Жүкті әйелдер мен гинекологиялық науқастарға дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсете білу. 6. Жүкті әйелдерді мамандардың профилактикалық тексерулеріне, баланың даму бұзылыстарының пренатальды (пренатальды) диагностикасына жібере білу.	

7. Қалаусыз жүктілікті тоқтату туралы өтініш білдірген әйелге психологиялық және әлеуметтік қолдау көрсете білу, оны Мамандандырылған ұйымдарға көмекке жіберу.
8. Жүкті әйелдер мен отбасыларды босануға физикалық және психопрофилактикалық дайындауды жүргізу мүмкіндігі.
9. Жүкті әйелдердің жағдайын және жүктіліктің барысын динамикалық бақылауды жүзеге асыру мүмкіндігі.
10. Перифериялық және/немесе орталық тамырлардың катетеризациясын қоса, веноздық қол жетімділікті қамтамасыз ету мүмкіндігі.
11. Стационар жағдайында дәрігерлік ұсынымдарға сәйкес тамақпен, оның ішінде диеталық тамақпен қамтамасыз ете білу
12. Босану кезіндегі асқынулардың тәуекел дәрежесін анықтау және жүкті әйелдердің жоспарлы босануы үшін оңтайлы аурухананы таңдау мүмкіндігі.
13. Жүкті әйелдерде акушерлік асқынулар мен экстрагенитальды патологияны диагностикалау мүмкіндігі.
14. Жүкті әйелді, босанатын әйелді, босанатын әйелді және жаңа туған нәрестені дәрігерге, мамандандырылған медициналық ұйымдарға жіберу үшін медициналық көрсеткіштерді белгілей білу.
15. Босану іс-әрекетін диагностикалау, босану кезінде акушерлік көмек көрсету мүмкіндігі .
16. Жаңа туған нәрестенің алғашқы дәретханасын өткізу қабілеті
17. Шұғыл Акушерлік және гинекологиялық көмек көрсете білу.
18. Жаңа туған нәрестелерге шұғыл дәрігерге дейінгі көмек көрсету мүмкіндігі.
19. Жаңа туған нәрестелердің гипотермиясының алдын-алу мүмкіндігі.
20. Баланы перзентханада кеудеге алғашқы жағуды және емшек сүтімен емізуді қолдауды жүзеге асыру мүмкіндігі.
21. Перзентханада босанатын әйелдер мен жаңа туған нәрестелердің бірге болуын ұйымдастыра білу, отбасы мүшелерінің әйел мен балаға еркін қол жеткізуін қамтамасыз ету.
22. Акушерлік патологиясы, экстрагенитальді патологиясы бар жүкті әйелдерді босандыру кезінде, шағын операциялар кезінде дәрігер-акушер-гинекологқа көмек көрсете білу.
23. Дәрігер-акушер-гинекологпен, неонатологпен өзара іс-қимыл жасай отырып, перзентхана мен жаңа туған нәрестенің жай-күйіне мониторинг жүргізу, тағайындаулар мен емдеу-диагностикалық рәсімдерді орындау мүмкіндігі.
24. Жаңа туған нәрестелерді өмірге қауіп төндіретін жағдайларда, жүктіліктің әртүрлі кезеңдерінде, дене салмағы өте төмен балаларда реанимация жүргізу мүмкіндігі.
25. Жаңа туған нәресте мен перзентхананың өмірлік функцияларын бақылауды және қолдауды қамтамасыз ету мүмкіндігі.
26. Перзентхананы үй жағдайына шығаруға немесе патология бейіні бойынша медициналық ұйымға ауыстыруға дайындай білу.
27. Босанғаннан кейінгі кезеңнің гигиенасы, қажетсіз жүктіліктің алдын алу, емшек сүтімен емізу бойынша ұсыныстар бере білу.
28. Тұрғылықты жері бойынша босанған әйелдер мен жаңа туған нәрестелерге диспансерлік бақылау жүргізу мүмкіндігі

		Білімдер: 1. Акушердің кәсіби стандарты мен лауазымдық міндеттерін білу. 2. "Акушерлік іс", "Неонатология" бейіні бойынша медициналық көмек көрсету тәртібі мен стандарттарын білу. 3. Босандыру мекемелерінің санитарлық-эпидемияға қарсы режимін білу. 4. Ана мен бала денсаулығын қорғаудың негізгі қағидаттарын, жүкті және гинекологиялық науқастарды диспансерлік бақылау әдістерін білу 5. Жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңде әйелдерге медициналық көмек көрсетудің кезеңділігін білу. 6. Акушерлік теория мен практиканы білу. 7. Жүктіліктің физиологиялық ағымын білу. 8. Жүктілікті диагностикалау әдістерін білу 9. Жүкті әйелдер мен отбасын босануға физикалық және психопрофилактикалық дайындаудың заманауи технологияларын білу. 10. Қалаусыз жүктілікті тоқтату туралы өтініш білдірген әйелдерді психологиялық, әлеуметтік қолдау тәртібін білу. 11. Экстрагенитальды аурулар және жүктілік барысының акушерлік асқынулары кезінде медициналық көмек көрсету тәртібін, емдеуге жатқызуға арналған көрсеткіштерді білу. 12. Жүктіліктің жасанды үзілуіне байланысты медициналық көмек көрсету тәртібін білу 13. Жүкті әйелді жоспарлы түрде босандыру үшін акушерлік стационарды таңдау критерийін білу. 14. Босанудың физиологиялық ағымындағы босану тактикасын білу. 15. Қиын босану кезінде босану тактикасын білу. 16. Акушерлік патологияны, профилактиканы, диагностику, емдеуді білу. 17. Қазіргі заманғы перинаталдық отбасылық-бағдарланған технологияларды білу (босануды демедиализациялау, серіктестік босану, ана мен баланың бірге болуы, емшекке ерте қолдану, емшек сүтімен емізудің басымдығы, гипотермияның алдын алу). 18. Босанғаннан кейінгі кезеңнің барысын, ықтимал асқынуларды, акушерка тактикасын білу. 19. Физиологиялық және патологиялық босанғаннан кейін перзентхана мен жаңа туған нәрестені шығару (ауыстыру) критерийлерін білу. 20. Жүкті әйелдер мен босанған әйелдерді операция алдындағы даярлау және операциядан кейінгі басқару қағидаттарын білу. 21. Акушерлік және гинекологиядағы медициналық оңалту негіздерін білу. 22. Акушерлік-гинекологиялық практикадағы рационалды тамақтану негіздерін және диеталық терапия принциптерін білу 23. Акушерлік бейіндегі медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекцияларды, инфекциялық қауіпсіздік жүйесін білу. Дағдыны тану мүмкіндігі: Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Босанған әйелдерге, босанған әйелдерге және жаңа туған нәрестелерге күтім жасау		

Дағды 1: Өр түрлі жастағы әйелдермен салауатты өмір салтын насихаттау, емшек сүтімен емізудің алдын алу.	Машықтар: 1. Пациенттердің өмір салтына байланысты қауіп факторлары мен денсаулық мәселелерін анықтай білу. 2. Әйелдердің ана болуға деген көзқарасын, жүктілік пен бала туу қажеттілігін, отбасына жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру мүмкіндігі. 3. Әйелге емшек сүтімен емізудің пайдасын түсіндіре білу. 4. Халықты диспансерлеу бағдарламасының және өзге де скринингтік бағдарламалардың скринингі бойынша дәрігерге дейінгі тексеру және тексеру әдістемесін қолдана білу. 5. Гинекологиялық және онкологиялық аурулардың, сүт бездерінің патологиясының, жыныстық жолмен берілетін инфекциялардың қауіп факторларын анықтай білу. 6. Алдын алуға болатын аурулардың ерте кезеңдерін анықтай білу. 7. Қыздарды декреттелген мерзімде профилактикалық тексеруден өткізу, Таннер бойынша жыныстық даму дәрежесін бағалау мүмкіндігі. 8. Әйелдерге, оның ішінде қыздарға және олардың заңды өкілдеріне интимдік гигиена, жыныстық жолмен берілетін инфекцияны жұқтыру қаупі, түсік түсірудің алдын алу және контрацепцияны таңдау мәселелері бойынша кеңес беру мүмкіндігі. 9. Репродуктивті денсаулықтың бұзылуын дикаментозды емес түзетудің емдеу-сауықтыру іс-шараларын жүргізу мүмкіндігі. 10. Жүкті әйелдер мен босанған әйелдерге патронаж жасай білу. 11. Жоғары Акушерлік және перинаталдық қауіпті жүкті әйелдерді анықтау мүмкіндігі. 12. Жүкті және бала емізетін аналарға медициналық-әлеуметтік патронаж жүргізу, әлеуметтік қорғау органдарымен өзара іс-қимыл жасау қабілеті. 13. Жеке және қоғамдық инфекциялық қауіпсіздікті қамтамасыз ете білу. 14. Инфекция ошағында оқшаулау-шектеу іс-шараларын жүргізу мүмкіндігі. 15. Медициналық ұйымның емдеу-қорғау режимін сақтай білу. 16. Пациентке қатысты медициналық этика мен деонтологияны сақтай білу
---	---

		Білімдер: 1.Стандарттардың, клиникалық хаттамалардың және клиникалық нұсқаулықтардың НҚА талаптарын білу. 2.ҚР-да медициналық көмек көрсету жүйесін білу. 3. Қалада және ауылдық жерлерде "Акушерлік және гинекология" бейіні бойынша халыққа алғашқы медициналық-санитариялық көмек көрсету тәртібін білу. 4.Практикалық денсаулық сақтаудағы халыққа медициналық-санитарлық білім беру жүйесін білу. 5. Денсаулықты сақтау мен нығайтудағы және аурулардың алдын алудағы салауатты өмір салтының рөлін білу. 6. Ұрпақты болу денсаулығын сақтау және нығайту, отбасын жоспарлау, түсік түсірудің алдын алу мәселелері бойынша заманауи ақпараттық технологияларды, ұйымдастырушылық нысандар мен әдістерді білу. 7. Акушердің кәсіби қызметінің түрі бойынша дәлелдемелердің жоғары деңгейі бар сайттар мен дерекқорларды білу. 8. Халықтың декреттелген топтарын әмбебап, мақсатты және қосымша диспансерлеу бағдарламаларындағы акушердің рөлі мен функцияларын білу. 9.Жалпы аурулардың, эндемиялық, әлеуметтік маңызы бар аурулардың пайда болуының қауіп факторларын (генетикалық, тұрмыстық, өндірістік сипаттағы) білу. 10. Гинекологиялық және онкологиялық аурулардың, сүт бездерінің патологиясының, жыныстық жолмен берілетін инфекциялардың, АИТВ-инфекциясының, оның ішінде АИТВ-инфекциясының анадан балаға берілуінің ерте кезеңдеріндегі алдын алуға болатын аурулардың белгілерін білу. 11. Аурулардың медициналық профилактикасының түрлерін білу, әйелдерге, оның ішінде созылмалы аурулардан, функционалдық бұзылулардан, ұрпақты болу саласының өзге де бұзылуларынан зардап шегетін қыздарға арналған емдеу-сауықтыру іс-шаралары. 12. Гинекологиялық аурулардың алдын алу, диагностикалау және емдеу мақсатында қыздарға алғашқы медициналық-санитарлық көмекті білу. 13. Жүкті әйелдерді диспансерлік бақылау тәртібін білу. 14. Жоғары Акушерлік және перинаталдық қауіп топтарын білу. 15. Жүктіліктің, босанудың және босанғаннан кейінгі кезеңнің асқынуының алғашқы белгілерін білу, пренатальды скрининг. 17. Жүкті әйелдер мен бала емізетін аналар қатарындағы халықтың әлеуметтік қорғалмаған топтары үшін медициналық-әлеуметтік көмек жүйесін білу. 18. Жұқпалы қауіпсіздік жүйесін білу. 19. Акушерлік бейіндегі медициналық ұйымның санитарлық нормалары мен ережелерін білу.
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 1: Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету	Машықтар: Жүкті және құнарлы жастағы әйелдер топтарын (бұдан әрі – ЖФВ) автоматтандырылған жүргізу және жүкті және ЖФВ денсаулық жағдайының көрсеткіштерін мониторингілеу мақсатында "тіркелген халық тіркелімі" электрондық порталының "жүкті және құнарлы жастағы әйелдер тіркелімі" кіші жүйесіне деректерді енгізу мүмкіндігі.	
		Білімдер: 1. Еңбек заңнамасын білу, 2. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік ережелері мен нормаларын білу. 1. Медициналық құжаттаманы жүргізуге қойылатын талаптарды, акушерлердің электрондық құжат айналымын жүзеге асыру қызметінің түрі бойынша есепке алу және есептілік нысандарын білу	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Этика, деонтология және бағыну ережелерін сақтау. Жауапкершілік Стресске төзімділік Қарым-қатынас Тез және өз бетінше шешім қабылдай білу Көшбасшылық қасиеттер Командада жұмыс істей білу Ұйымдастырушылық қабілеттер Кәсіби міндеттерді орындаудағы дербестік және жауапкершілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 26 тамыздағы № ҚР ДСМ-92 бұйрығы "Қазақстан Республикасында акушерлік-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 28 тамызда № 24131 болып тіркелді).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Дәрігер акушер-гинеколог	
10. Кәсіптің карточкасы «Акушер»:			
Топтың коды:	3222-0		
Қызмет атауының коды:	3222-0-001		
Кәсіптің атауы:	Акушер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:	4.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) акушер (акушерка)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Акушерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі қажет емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жүкті әйелдерге және гинекологиялық аурулары бар пациенттерге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Босанғанға дейін, босану кезінде және одан кейін әйелге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету
Еңбек функциясы 1: Босанғанға дейін, босану кезінде және одан кейін әйелге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.	Дағды 1: Функционалдық міндеттеріне сәйкес акушер-гинеколог дәрігерінің тағайындауларын орындау. медициналық көмекке жүгінген барлық жастағы топтардың әйелдеріне медициналық мейіркелік тексеру жүргізу	Машықтар:
		1. Медициналық көмекке жүгінген барлық жастағы топтағы әйелдерді дәрігерге дейінгі амбулаториялық қабылдауды жүргізу мүмкіндігі. 2. Анамнезді жинау және медициналық құжаттамадан ақпарат алу, жалпы физикалық тексеру, антропометрия жүргізу мүмкіндігі. 3. Жүктілікті диагностикалау, жамбас мөлшерін өлшеу, жатыр мойнын айналарда тексеру, бимануальды қынаптық зерттеу, іштің шеңберін, жатыр түбінің биіктігін, жатырдың тонусын анықтау, ұрықты пальпациялау, ұрықты стетоскоппен аускультациялау, ұрықтың орнын, ұсынылған бөлігін анықтау, жүктілік мерзімін анықтау. 4. Жүкті әйелдің, босанатын әйелдің, босанатын әйелдің және жаңа туған нәрестенің өміріне қауіп төндіретін жағдайды анықтай білу. 5. Жүкті әйелдер мен гинекологиялық науқастарға дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсете білу. 6. Жүкті әйелдерді мамандардың профилактикалық тексерулеріне, баланың даму бұзылыстарының пренатальды (пренатальды) диагностикасына жібере білу. 7. Қалаусыз жүктілікті тоқтату туралы өтініш білдірген әйелге психологиялық және әлеуметтік қолдау көрсете білу, оны Мамандандырылған ұйымдарға көмекке жіберу. 8. Жүкті әйелдер мен отбасыларды босануға физикалық және психопрофилактикалық дайындауды жүргізу мүмкіндігі. 9. Жүкті әйелдердің жағдайын және жүктіліктің барысын динамикалық бақылауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 10. Перифериялық және/немесе орталық тамырлардың катетеризациясын қоса, веноздық қол жетімділікті қамтамасыз ету мүмкіндігі. 11. Стационар жағдайында дәрігерлік ұсынымдарға сәйкес тамақпен, оның ішінде диеталық тамақпен қамтамасыз ете білу 12. Босану кезіндегі асқынулардың тәуекел дәрежесін анықтау және жүкті әйелдердің жоспарлы босануы үшін оңтайлы аурухананы таңдау мүмкіндігі. 13. Жүкті әйелдерде акушерлік асқынулар мен экстрагенитальды патологияны диагностикалау мүмкіндігі. 14. Жүкті әйелді, босанатын әйелді, босанатын әйелді және жаңа туған нәрестені дәрігерге, мамандандырылған медициналық ұйымдарға жіберу үшін медициналық көрсеткіштерді белгілей білу. 15. Босану іс-әрекетін диагностикалау, босану кезінде акушерлік көмек көрсету мүмкіндігі . 16. Жаңа туған нәрестенің алғашқы дәретханасын өткізу қабілеті 17. Шұғыл Акушерлік және гинекологиялық көмек көрсете білу. 18. Жаңа туған нәрестелерге шұғыл дәрігерге дейінгі көмек көрсету мүмкіндігі. 19. Жаңа туған нәрестелердің гипотермиясының алдын-алу мүмкіндігі. 20. Баланы перзентханада кеудеге алғашқы жағуды және емшек сүтімен емізуді қолдауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 21. Перзентханада босанатын әйелдер мен жаңа туған нәрестелердің бірге болуын ұйымдастыра білу, отбасы

мүшелерінің әйел мен балаға еркін қол жеткізуін қамтамасыз ету.

22. Акушерлік патологиясы, экстрагенитальді патологиясы бар жүкті әйелдерді босандыру кезінде, шағын операциялар кезінде дәрігер-акушер-гинекологқа көмек көрсете білу.

23. Дәрігер-акушер-гинекологпен, неонатологпен өзара іс-қимыл жасай отырып, перзентхана мен жаңа туған нәрестенің жай-күйіне мониторинг жүргізу, тағайындаулар мен емдеу-диагностикалық рәсімдерді орындау мүмкіндігі.

24. Жаңа туған нәрестелерді өмірге қауіп төндіретін жағдайларда, жүктіліктің әртүрлі кезеңдерінде, дене салмағы өте төмен балаларда реанимация жүргізу мүмкіндігі.

25. Жаңа туған нәресте мен перзентхананың өмірлік функцияларын бақылауды және қолдауды қамтамасыз ету мүмкіндігі.

26. Перзентхананы үй жағдайына шығаруға немесе патология бейіні бойынша медициналық ұйымға ауыстыруға дайындай білу.

27. Босанғаннан кейінгі кезеңнің гигиенасы, қажетсіз жүктіліктің алдын алу, емшек сүтімен емізу бойынша ұсыныстар бере білу.

28. Тұрғылықты жері бойынша босанған әйелдер мен жаңа туған нәрестелерге диспансерлік бақылау жүргізу мүмкіндігі

		Білімдер: 1. Акушердің кәсіби стандарты мен лауазымдық міндеттерін білу. 2. "Акушерлік іс", "Неонатология" бейіні бойынша медициналық көмек көрсету тәртібі мен стандарттарын білу. 3. Босандыру мекемелерінің санитарлық-эпидемияға қарсы режимін білу. 4. Ана мен бала денсаулығын қорғаудың негізгі қағидаттарын, жүкті және гинекологиялық науқастарды диспансерлік бақылау әдістерін білу 5. Жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңде әйелдерге медициналық көмек көрсетудің кезеңділігін білу. 6. Акушерлік теория мен практиканы білу. 7. Жүктіліктің физиологиялық ағымын білу. 8. Жүктілікті диагностикалау әдістерін білу 9. Жүкті әйелдер мен отбасын босануға физикалық және психопрофилактикалық дайындаудың заманауи технологияларын білу. 10. Қалаусыз жүктілікті тоқтату туралы өтініш білдірген әйелдерді психологиялық, әлеуметтік қолдау тәртібін білу. 11. Экстрагенитальды аурулар және жүктілік барысының акушерлік асқынулары кезінде медициналық көмек көрсету тәртібін, емдеуге жатқызуға арналған көрсеткіштерді білу. 12. Жүктіліктің жасанды үзілуіне байланысты медициналық көмек көрсету тәртібін білу 13. Жүкті әйелді жоспарлы түрде босандыру үшін акушерлік стационарды таңдау критерийін білу. 14. Босанудың физиологиялық ағымындағы босану тактикасын білу. 15. Қиын босану кезінде босану тактикасын білу. 16. Акушерлік патологияны, профилактиканы, диагностику, емдеуді білу. 17. Қазіргі заманғы перинаталдық отбасылық-бағдарланған технологияларды білу (босануды демедиализациялау, серіктестік босану, ана мен баланың бірге болуы, емшекке ерте қолдану, емшек сүтімен емізудің басымдығы, гипотермияның алдын алу). 18. Босанғаннан кейінгі кезеңнің барысын, ықтимал асқынуларды, акушерка тактикасын білу. 19. Физиологиялық және патологиялық босанғаннан кейін перзентхана мен жаңа туған нәрестені шығару (ауыстыру) критерийлерін білу. 20. Жүкті әйелдер мен босанған әйелдерді операция алдындағы даярлау және операциядан кейінгі басқару қағидаттарын білу. 21. Акушерлік және гинекологиядағы медициналық оңалту негіздерін білу. 22. Акушерлік-гинекологиялық практикадағы рационалды тамақтану негіздерін және диеталық терапия принциптерін білу 23. Акушерлік бейіндегі медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекцияларды, инфекциялық қауіпсіздік жүйесін білу.
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 1: Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету	Машықтар:	
		Жүкті және құнарлы жастағы әйелдер топтарын (бұдан әрі – ЖФВ) автоматтандырылған жүргізу және жүкті және ЖФВ денсаулық жағдайының көрсеткіштерін мониторингілеу мақсатында "тіркелген халық тіркелімі" электрондық порталының "жүкті және құнарлы жастағы әйелдер тіркелімі" кіші жүйесіне деректерді енгізу мүмкіндігі.	
		Білімдер: 1. Еңбек заңнамасын білу, 2. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік ережелері мен нормаларын білу. 1. Медициналық құжаттаманы жүргізуге қойылатын талаптарды, акушерлердің электрондық құжат айналымын жүзеге асыру қызметінің түрі бойынша есепке алу және есептілік нысандарын білу	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Этика, деонтология және бағыну ережелерін сақтау. Жауапкершілік Стресске төзімділік Қарым-қатынас Тез және өз бетінше шешім қабылдай білу Көшбасшылық қасиеттер Командада жұмыс істей білу Ұйымдастырушылық қабілеттер Кәсіби міндеттерді орындаудағы дербестік және жауапкершілік Пациенттерге, оның туыстарына адамгершілік қатынас		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 26 тамыздағы № ҚР ДСМ-92 бұйрығы "Қазақстан Республикасында акушерлік-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 28 тамызда № 24131 болып тіркелді).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Дәрігер акушер-гинеколог	
11. Кәсіптің карточкасы «Акушер»:			
Топтың коды:	3222-0		
Қызмет атауының коды:	3222-0-001		
Кәсіптің атауы:	Акушер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:	4.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Акушер (акушерка)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Акушерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі қажет емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жүкті әйелдерге және гинекологиялық аурулары бар пациенттерге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.		

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Босанғанға дейін, босану кезінде және одан кейін әйелге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету
Еңбек функциясы 1: Босанғанға дейін, босану кезінде және одан кейін әйелге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.	Дағды 1: Функционалдық міндеттеріне сәйкес акушер-гинеколог дәрігерінің тағайындауларын орындау. медициналық көмекке жүгінген барлық жастағы топтардың әйелдеріне медициналық мейірбикелік тексеру жүргізу	Машықтар:
		1. Медициналық көмекке жүгінген барлық жастағы топтағы әйелдерді дәрігерге дейінгі амбулаториялық қабылдауды жүргізу мүмкіндігі. 2. Анамнезді жинау және медициналық құжаттамадан ақпарат алу, жалпы физикалық тексеру, антропометрия жүргізу мүмкіндігі. 3. Жүктілікті диагностикалау, жамбас мөлшерін өлшеу, жатыр мойнын айналарда тексеру, бимануальды қынаптық зерттеу, іштің шеңберін, жатыр түбінің биіктігін, жатырдың тонусын анықтау, ұрықты пальпациялау, ұрықты стетоскоппен аускультациялау, ұрықтың орнын, ұсынылған бөлігін анықтау, жүктілік мерзімін анықтау. 4. Жүкті әйелдің, босанатын әйелдің, босанатын әйелдің және жаңа туған нәрестенің өміріне қауіп төндіретін жағдайды анықтай білу. 5. Жүкті әйелдер мен гинекологиялық науқастарға дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсете білу. 6. Жүкті әйелдерді мамандардың профилактикалық тексерулеріне, баланың даму бұзылыстарының пренатальды (пренатальды) диагностикасына жібере білу. 7. Қалаусыз жүктілікті тоқтату туралы өтініш білдірген әйелге психологиялық және әлеуметтік қолдау көрсете білу, оны Мамандандырылған ұйымдарға көмекке жіберу. 8. Жүкті әйелдер мен отбасыларды босануға физикалық және психопрофилактикалық дайындауды жүргізу мүмкіндігі. 9. Жүкті әйелдердің жағдайын және жүктіліктің барысын динамикалық бақылауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 10. Перифериялық және/немесе орталық тамырлардың катетеризациясын қоса, веноздық қол жетімділікті қамтамасыз ету мүмкіндігі. 11. Стационар жағдайында дәрігерлік ұсынымдарға сәйкес тамақпен, оның ішінде диеталық тамақпен қамтамасыз ете білу 12. Босану кезіндегі асқынулардың тәуекел дәрежесін анықтау және жүкті әйелдердің жоспарлы босануы үшін оңтайлы аурухананы таңдау мүмкіндігі. 13. Жүкті әйелдерде акушерлік асқынулар мен экстрагенитальды патологияны диагностикалау мүмкіндігі. 14. Жүкті әйелді, босанатын әйелді, босанатын әйелді және жаңа туған нәрестені дәрігерге, мамандандырылған медициналық ұйымдарға жіберу үшін медициналық көрсеткіштерді белгілей білу. 15. Босану іс-әрекетін диагностикалау, босану кезінде акушерлік көмек көрсету мүмкіндігі . 16. Жаңа туған нәрестенің алғашқы дәретханасын өткізу қабілеті 17. Шұғыл Акушерлік және гинекологиялық көмек көрсете білу. 18. Жаңа туған нәрестелерге шұғыл дәрігерге дейінгі көмек көрсету мүмкіндігі. 19. Жаңа туған нәрестелердің гипотермиясының алдын-алу мүмкіндігі. 20. Баланы перзентханада кеудеге алғашқы жағуды және емшек сүтімен емізуді қолдауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 21. Перзентханада босанатын әйелдер мен жаңа туған

нәрестелердің бірге болуын ұйымдастыра білу, отбасы мүшелерінің әйел мен балаға еркін қол жеткізуін қамтамасыз ету.

22. Акушерлік патологиясы, экстрагенитальді патологиясы бар жүкті әйелдерді босандыру кезінде, шағын операциялар кезінде дәрігер-акушер-гинекологқа көмек көрсете білу.

23. Дәрігер-акушер-гинекологпен, неонатологпен өзара іс-қимыл жасай отырып, перзентхана мен жаңа туған нәрестенің жай-күйіне мониторинг жүргізу, тағайындаулар мен емдеу-диагностикалық рәсімдерді орындау мүмкіндігі.

24. Жаңа туған нәрестелерді өмірге қауіп төндіретін жағдайларда, жүктіліктің әртүрлі кезеңдерінде, дене салмағы өте төмен балаларда реанимация жүргізу мүмкіндігі.

25. Жаңа туған нәресте мен перзентхананың өмірлік функцияларын бақылауды және қолдауды қамтамасыз ету мүмкіндігі.

26. Перзентхананы үй жағдайына шығаруға немесе патология бейіні бойынша медициналық ұйымға ауыстыруға дайындай білу.

27. Босанғаннан кейінгі кезеңнің гигиенасы, қажетсіз жүктіліктің алдын алу, емшек сүтімен емізу бойынша ұсыныстар бере білу.

28. Тұрғылықты жері бойынша босанған әйелдер мен жаңа туған нәрестелерге диспансерлік бақылау жүргізу мүмкіндігі

		Білімдер: 1. Акушердің кәсіби стандарты мен лауазымдық міндеттерін білу. 2. "Акушерлік іс", "Неонатология" бейіні бойынша медициналық көмек көрсету тәртібі мен стандарттарын білу. 3. Босандыру мекемелерінің санитарлық-эпидемияға қарсы режимін білу. 4. Ана мен бала денсаулығын қорғаудың негізгі қағидаттарын, жүкті және гинекологиялық науқастарды диспансерлік бақылау әдістерін білу 5. Жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңде әйелдерге медициналық көмек көрсетудің кезеңділігін білу. 6. Акушерлік теория мен практиканы білу. 7. Жүктіліктің физиологиялық ағымын білу. 8. Жүктілікті диагностикалау әдістерін білу 9. Жүкті әйелдер мен отбасын босануға физикалық және психопрофилактикалық дайындаудың заманауи технологияларын білу. 10. Қалаусыз жүктілікті тоқтату туралы өтініш білдірген әйелдерді психологиялық, әлеуметтік қолдау тәртібін білу. 11. Экстрагенитальды аурулар және жүктілік барысының акушерлік асқынулары кезінде медициналық көмек көрсету тәртібін, емдеуге жатқызуға арналған көрсеткіштерді білу. 12. Жүктіліктің жасанды үзілуіне байланысты медициналық көмек көрсету тәртібін білу 13. Жүкті әйелді жоспарлы түрде босандыру үшін акушерлік стационарды таңдау критерийін білу. 14. Босанудың физиологиялық ағымындағы босану тактикасын білу. 15. Қиын босану кезінде босану тактикасын білу. 16. Акушерлік патологияны, профилактиканы, диагностику, емдеуді білу. 17. Қазіргі заманғы перинаталдық отбасылық-бағдарланған технологияларды білу (босануды демедицинализациялау, серіктестік босану, ана мен баланың бірге болуы, емшекке ерте қолдану, емшек сүтімен емізудің басымдығы, гипотермияның алдын алу). 18. Босанғаннан кейінгі кезеңнің барысын, ықтимал асқынуларды, акушерка тактикасын білу. 19. Физиологиялық және патологиялық босанғаннан кейін перзентхана мен жаңа туған нәрестені шығару (ауыстыру) критерийлерін білу. 20. Жүкті әйелдер мен босанған әйелдерді операция алдындағы даярлау және операциядан кейінгі басқару қағидаттарын білу. 21. Акушерлік және гинекологиядағы медициналық оңалту негіздерін білу. 22. Акушерлік-гинекологиялық практикадағы рационалды тамақтану негіздерін және диеталық терапия принциптерін білу 23. Акушерлік бейіндегі медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекцияларды, инфекциялық қауіпсіздік жүйесін білу. Дағдыны тану мүмкіндігі: Шеберлікті тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету		

	Дағды 1: Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету	Машықтар: Жүкті және құнарлы жастағы әйелдер топтарын (бұдан әрі – ЖФВ) автоматтандырылған жүргізу және жүкті және ЖФВ денсаулық жағдайының көрсеткіштерін мониторингілеу мақсатында "тіркелген халық тіркелімі" электрондық порталының "жүкті және құнарлы жастағы әйелдер тіркелімі" кіші жүйесіне деректерді енгізу мүмкіндігі.
		Білімдер: 1. Еңбек заңнамасын білу, 2. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік ережелері мен нормаларын білу. 1. Медициналық құжаттаманы жүргізуге қойылатын талаптарды, акушерлердің электрондық құжат айналымын жүзеге асыру қызметінің түрі бойынша есепке алу және есептілік нысандарын білу
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Шеберлікті тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Этика, деонтология және бағыну ережелерін сақтау. Жауапкершілік Стресске төзімділік Қарым-қатынас Тез және өз бетінше шешім қабылдай білу Көшбасшылық қасиеттер Командада жұмыс істей білу Ұйымдастырушылық қабілеттер Кәсіби міндеттерді орындаудағы дербестік және жауапкершілік Пациенттерге, оның туыстарына адамгершілік қатынас	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 26 тамыздағы № ҚР ДСМ-92 бұйрығы "Қазақстан Республикасында акушерлік-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 28 тамызда № 24131 болып тіркелді).	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Акушер-гинеколог дәрігер

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі

Орындаушы:

Халыкова М.Б., +7 (777) 999 94 17, m.khalykova@dsm.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

«Қазақстан медициналық колледждер одағы» заңды тұлғалар бірлестігі

Жоба жетекшісі:

Рузденова Н.Б.,

Телефон нөмірі: +7 (707) 723 93 78

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: №1, 25.11.2023 ж.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 13.11.2023 ж.

16. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 27.12.2023 ж.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 1, 2023 ж.

18. Болжалды қайта қарау күні: 30.11.2026 ж.